

Čtení: L 2, 1 – 20 ; **Text:** L 2,14 „Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj lidem; Bůh v nich má zalíbení“

Dnešním večerem vstupujeme do vánočních svátků. Znovu budeme opakovat staré tradice, znovu zazpíváme jako vždy ty stejné vánoční písně, znovu dostaneme pod stromeček svetr či ponožky, alespoň že zase nové, zase jste vytáhli na světlo zaprášené krabice se starými baňkami a farář zase opráší nějaké staré osvědčené vánoční kázání. Letos třeba z to z r. 2004. To nebylo tak špatné. Nuže, milé sestry a milí bratři:

Máme nastrojený stromeček, dárky čekají na rozbalení, cukroví už dávno provonělo dům a za chvíli se rodiny sesednou kolem štědrovečerní večeře. S Vánoce je spojeno i mnoho tradic a lidových zvyků, které více či méně zachováváme nebo je tu a tam oprašujeme. Je to krásné, ale my víme, že podstata je jinde. A proto začínáme Vánoce zde v kostele, protože tady zní evangelium o narození Spasitele, bez kterého by žádné Vánoce nebyly. Ale i ta vánoční zvěst o narozeném dítěti nám možná už také zlidověla a pouze dotváří kolorit Vánoc jako součást vánočního folklóru. A možná nevíme, co si s tou biblickou zvěstí v dnešní době počít, nemá-li se stát jenom hezkou pohádkou, jednou z mnoha, které o Vánocích zaplní televizní programy. Vánoční příběh skutečně zlidověl, ale i v tom dobrém smyslu. Znájí ho prakticky všichni lidé ve všech křesťanských zemích. V tom negativním smyslu byl vydán napospas spontánní lidové tvořivosti, a tak se do původního biblického příběhu dostalo mnoho legendárních prvků a bezbřehé lidské fantazie. V bibli přece nečteme nic o Jezulátku se zlatými řasy, ani o oslíkovi a volkovi u jeslí, ani o chlévu, ani o darech pastýřů, ale ani o žádném Kašparovi, Melicharovi či Baltazarovi, ani o lidech dobré vůle. To si jenom někteří myslí, že to v bibli je a ono to tam není. Tak jako se mnoho lidí domnívá, že Eva utrhla v ráji jabko. Jako evangelíci ale takové vyumělkované lidové tvořivosti nepodléhejme a dejme si pozor, abychom neupadli do dnešní všeobecné povrchní nevzdělanosti.

Tak třeba to známé lidové rčení o pokoji lidem dobré vůle. Všichni si myslí, že to je z bible. Že andělé, kteří se zjevili pastýřům, chválili Boha slovy: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“. Ono to skutečně kdysi v původní verzi Kralické bible takto stálo. „Na zemi pokoj, lidem dobré vůle“. Ale tehdy to dávalo jiný smysl, než jak tomu začali lidé rozumět podle nových gramatických zvyklostí. Tehdy to neoznačovalo žádné lidi dobré vůle, nýbrž to znamenalo zcela ve smyslu slov, která tomu předcházejí, že slávu je třeba vzdát Bohu, zemi je potřeba pokoje a lidem je třeba dobré vůle. Proč? Protože ji nemají. A čím dobré vůle? Boží dobré vůle. Tak tomu kdysi lidé rozuměli a takový je smysl biblického textu. Zemi pokoj, lidem dobré vůle. My tady pro tu staročestinu ještě stále máme cit, když na místě čtvrtého pádu užíváme druhý. I když je škoda, že u místní samoobsluhy už nečteme, že k vánocům zapisují kaprů, ale už kapry. Ale nevádí. Nic není ztraceno. Nastupuje mladá generace, která už v mateřské školce hlásí: „Maminko, dneska jsme tu měli andělů a čertů!“ Tedy ne co, ale koho čeho. Čeho je lidem třeba? Jistě i andělů a čertů. Ale především dobré vůle. Té je jim hlavně potřeba, tu nemají. Zvláště sami se sebou nemají dobrou vůli. Jen Bůh má dobrou vůli s lidmi a tu andělé lidem přejí a zvěstují. Pozdější opravené kralické překlady už uvádějí: „na zemi pokoj, lidem dobrá vůle“, nebo dokonce „na zemi pokoj, v lidech zalíbení“. A nový ekumenický překlad, aby nebylo pochyb o smyslu původního textu, překládá: „na zemi pokoj mezi lidmi, Bůh v nich má zalíbení“. Tedy, Bůh to s lidmi myslí dobře, Bůh má s lidmi dobré úmysly, Bůh má s lidmi dobrou vůli. To je smysl toho slovního spojení: „lidem dobré vůle“.

Ale některé omyly mají tak tuhý kořihnek, že mnozí stále zůstávají u toho nepochopeného smyslu staročeského vyjadřování a užívají slov: „pokoj lidem dobré vůle“ ve smyslu lidské kvalifikace, jako hodnocení člověka a třídí lidi na dobré a špatné. A pak konají „koncerty lidí dobré vůle“, připíjí všem lidem dobré vůle, a přeje se pokoj lidem dobré vůle, tedy jen těm, kteří mají dobrou vůli. A tak se lidé rozdělují na ty, kteří tu dobrou vůli mají a na ty, kteří ji nemají. Známý humoristický kreslíř Vladimír Rencín to krásně karikuje tím kresleným vtípem, kde starý Rambousek na Silvestra se sklenkou vína říká své ženě: „Zalez, Marie, tebe se to netýká, připíjím všem lidem dobré vůle.“

Vidíte, bratři a sestry, jak jediné písmenko či ani to ne, jen špatné pochopení biblického textu může vést ke zcela nebiblickým, zvráceným závěrům. Takto špatně pochopený text vede k tomu, že přejeme pokoj pouze někomu, pouze lidem dobré vůle, lidem, kteří podle nás mají dobrou vůli, kteří nám jsou po vůli, kteří jsou povolní, kteří nejsou proti nám. A co ti ostatní? Těm pokoj nepřejeme. Těm vyhlasujeme boj. Ti nám překážejí, ty je nakonec potřeba odstranit. Ano, pokoj lidem dobré vůle. A těm ostatním koncentrační tábory, plynové komory, nebo alespoň opovržení, nezájem, lhostejnost. To je ten lidský výklad pokoje - „pokoje lidem dobré vůle“. Je to elitářský pokoj, pokoj jen pro někoho, pokoj na úkor někoho. Tím jen dokazujeme, že ani my sami nejsme lidmi dobré vůle. My sami nejsme schopni přát pokoj všem. My umíme přát pokoj jen někomu, pokoj jen pro vyvolené.

Ale nic takového andělé pastýřům nezvěstovali. Žádný pokoj jen pro lidi dobré vůle. Ne. Prostě na zemi pokoj. Tečka. A lidem, všem lidem, dobrá Boží vůle. To je vánoční evangelium. Bůh zamýšlí pokoj pro všechny lidi. A zvláště pro ty, kteří dobrou vůli nemají. Zvláště takové potřebují poznat pravý pokoj. Ne klid, pohodu, štěstí, a podobné prchavé pocity. Ale pokoj s Bohem. Smíření s Bohem. Smír s Bohem. Být s Bohem zadobře. Zajedno.

Respektovat Boha, uznávat Boha, protože Bůh to se všemi lidmi myslí dobře. Přijmout vírou, že Bůh má s lidmi dobré úmysly, že Bůh má s lidmi dobrou vůli. Jinými slovy: Bůh má v lidech zalíbení. To zvěstují andělé pastýřům. A důkazem toho je dítě narozené v Betlémě, položené do jeslí. Ježíš není Spasitelem jen pro bohaté, vždyť se stal chudým. Není ale spasitelem jen pro chudou lůzu, vždyť to je král, Boží Syn. Není Spasitelem jen pro zbožné a mravně bezúhonné lidi, vždyť se obklopoval hříšníky, jedl a pil s nevěstkami a publikány. Ale Spasitele nepotřebují jen nevěřící, nýbrž i ti, co od malička celý život chodí neděli co neděli do kostela. Ježíš není Spasitel jen pro Evropany nebo Američany, ale pro celý svět. Bůh to myslí se všemi lidmi dobře.

Je nás tady dnes mnoho. A jsme lidé různí. Ale vězte, že tu není mezi vámi ani jeden, v němž by Bůh neměl zalíbení; s kým by Bůh neměl dobrou vůli. Možná, že byste našli někoho, komu byste vy sami nedokázali přát dobro. Bůh však nikoho takového nemá, komu by dobro nepřál. S kým by neměl dobrou vůli. Nebo si říkáte: Bůh přeje ostatním, ale na mě moc nemyslí. Možná, že zrovna necítíte Boží náklonnost. Možná máte pocit, že zrovna nepatříte mezi ty, kteří by zakoušeli pokoj. Ale pak právě vám je ten pokoj určen. Pak právě vy ho potřebujete, protože ho nemáte. Prožíváte něco těžkého, smutného, bolestného. Právě vy můžete nyní slyšet, že Bůh to s vámi myslí dobře.

Kdo máte doma dorůstající děti, které jsou právě ve věku, kdy jim vážně míněné rady rodičů jdou jedním uchem tam a druhým ven, pak si dovedete představit, jak reaguje takový puberták, když mu rodiče upřímně vysvětlují, že jim jde o jeho dobro, že to s ním myslí dobře, že to jsou dobře míněné rady, které mu dávají do života. Je to často, jakoby hrách na stěnu házel. Ale tak se někdy chováme vůči Pánu Bohu všichni. Když nám říká, že to s námi myslí dobře, že o nás stojí, tak ho nebereme vážně a jdeme si po svých. Spoléháte se na Boha, že má s vámi ty nejlepší úmysly? Myslím, že v tom Bohu často nevěříme. Zvláště tehdy ne, když nám jeho výchova není příjemná, když bolí, když vyžaduje sebezapření a trpělivost. Pak ztrácíme víru. Ale to nic nemění na skutečnosti, že Bůh to se mnou i s tebou myslí dobře.

Je možné, že nemáš v srdci pokoj a myslíš si, že pokoj je jen pro vyvolené, jen pro zvláštní lidi dobré vůle. Možná, že tvůj vnitřní nepokoj pramení z pocitů méněcennosti, že si připadáš, že jsi k ničemu, že tě nikdo nemá rád, že tě každý jen odsuzuje, že tě nikdo nechápe, že někomu vadíš, že už o tebe nikdo nestojí. To slovo, které je v bibli a které smíš dnes slyšet jako Boží slovo pro tebe, zní: „Bůh má v tobě zalíbení.“ Bůh v tobě našel svoji zálibu. Bůh tě miluje. A to tak, že nemohl zůstat sám někde v nebi, ale stal se člověkem, vzal na sebe naše lidské slabosti, aby nám byl blíž, aby se s námi sblížil, a abychom my k němu měli blíž. Bůh v Ježíši Kristu přichází k tobě a chce být tvým Bohem, tvým společníkem a Pánem. To je něco úžasného. Sám Bůh v tobě má zalíbení. Není to důvod k oslavě? Není to důvod k pokoji už tady na zemi? A proto „Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“ Bůh v nás má zalíbení. Bůh v tobě našel zalíbení. Amen.

Modlitba: *Bože, nevěděl jsem, že si mě tak považuješ, že i kvůli mně jsi sestoupil na zem a stal ses člověkem. Nezasloužím si to. Ty mi přeješ pokoj, ale stejně tak ho přeješ i všem ostatním, i těm, kterým já ho už přát nedovedu. Prosím tě, dej, ať přijmu tvoji dobrou vůli se světem a dám na ni víc, než na tu svoji. Amen.*